

Az alperes a gazdasági társaság tagjaként, jogszerűen kezdeményezte az érintett tárgykörben a taggyűlés összehívását, a taggyűlésen pedig a szavazati jogának gyakorlásával élve juttatta kifejezésre a társaság managementjéhez képest eltérő álláspontját. E magatartása nem minősül jogellenesnek, alanyi jogának gyakorlása nem visszaélészerű.

A gazdasági társaságnak nincs olyan érdeke, mely a tag autonómiáján alapuló döntési lehetőségének keretei között gyakorolt alapvető tagi jogosultságával szemben, annak mintegy korlátjaként – a társaságra nézve esetleges negatív gazdasági következményeinek átháríthatóságában megnyilvánuló – jogi védelemre adna indokot.

Alkalmazott jogszabályok: Ptk. 3: 103. § (1) bekezdésében, 6: 518. §, 6: 520. §

Győri Ítéltábla Gf.IV.20.289/2018/4/I.szám

Az irányadó tényállás szerint a felperes társaság (D.V.CS. Kft.) tagjai: a D. V. Zrt. I.r. alperes 3282,5, az E. Kft. 2926, az A. Kft. 129 és az E. GmbH 162,5 szavazati joggal. Az I. r. alperes egyedüli tagja a II. r. alperes.

A társasági szerződés szerint a társaság legfőbb döntéshozó szerve a taggyűlés, mely döntéseit a teljes üzletrész-tulajdonosok szavazatának háromnegyedes többségével hozza. A taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartoznak a Gt. 141. § (2) bekezdése szerint megjelölt ügyek. A taggyűlés akkor határozatképes, ha azon a törzstőke legalább háromnegyede vagy a leadható szavazatok háromnegyed része képviselve van. A szavazatok legalább 5%-át képviselő tagok az ok és cél megjelölésével bármikor kérhetik a taggyűlés összehívását az ügyvezetőtől.

Az I. r. alperes kérte a felperes ügyvezetőjét, hogy vegye napirendre a 2017. január 31-i taggyűlésen a fogyasztókkal kötött költségelosztás elszámolásának díjazása azonnali hatályú felmondásáról szóló döntést érintő kérdéseket, továbbá a 15 fős létszámcsökkentés végrehajtásáról szóló kérdést, azzal, hogy erre őt a D.Város Közgyűlése 853/2016. sz. határozatában utasította.

A felperesi taggyűlés 2017. január 31-én az alábbi tárgykörökben döntött :

- A 3. sz. taggyűlési határozatával:

A fogyasztókkal kötött költségosztás elszámolásokról azonnali hatályú felmondásáról döntés.

Érvényesítse-e a D.V.CS. Kft. a jogos és indokolt költségeit a költségosztással kapcsolatban?

- A 4. sz. határozat: döntés a 15 fős létszámcsökkentés végrehajtásáról.

A határozati javaslatokra az I.r. alperes nemmel szavazott, így a taggyűlés a fenti két határozatot nem fogadta el.

A felperes keresetében 60 millió forint kár és kamatai megfizetésére kérte az alperesek egyetemleges kötelezését. Keresete jogalapjaként a Ptk. 6:519. §-át jelölte meg, illetve az I. r. alperes vonatkozásában hivatkozott a szerződésszegéssel okozott kár szabályaira is.

Kifejtette, hogy ezen határozatok meghozatalával az alperesek a döntést az ügyvezetői hatáskörből kivonták, azt taggyűlési szintre emelték, kifejezetten a döntés meghozatalának és végrehajtásának megakadályozása céljából. Ezzel az alperesek súlyosan beavatkoztak a társaság működésébe, megakadályozták abban, hogy költségeit csökkenteni tudja és veszteségeit minimalizálja.

A felperes árbevételei és az azt kiegészítő szolgáltatási támogatás nem fedezte a társaság működésének igazolt költségeit. Ezért működési költségei csökkentésére kényszerült volna haladéktalanul olyan módon, hogy egyrészt a 2014. évi jogszabályváltozásra hivatkozással az átalánydíjas karbantartási szerződések díjaiban érvényesíteni kívánta a megváltozott jogszabály szerint már a fogyasztókat terhelő költségosztó-karbantartási és elszámolási költségeket, illetve akként, hogy a távszolgáltatással kapcsolatos bérjellegű költségeket a távhőszolgáltatási

támogatásnál elfogadott költségszintre kívánta csökkenteni 15 főt érintő elbocsátással. Ezt akadályozták meg a meghozott taggyűlési határozatok, amelyek következtében amiatt, hogy a költségsztó-szerződéseket nem tudta felmondani, illetve a dolgozókat nem tudta elbocsátani, összesen 60 millió forint kára keletkezett.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérték. Ellenkérelmük indokolásaként - többek között - hivatkoztak arra, hogy az alperesek részéről nincs károkozó magatartás, így hiányzik az okozati összefüggés az alperesek magatartása és a felperes állítólagos kára között. A felperes taggyűlése határozatait háromnegyedes többséggel hozza, az I.r. alperes háromnegyedes szavazati jog hiányában egyedül nem képes határozatot hozni, tehát érvényes határozat nem született a felperes által sérelmezett tárgykörben. Ilyen hiányában a felperes ügyvezetője a tervezett döntéseit meghozhatta volna, így, ha a meghozatal hiányából a felperest bárminemű kár érte, ezért kizárólag a felperes ügyvezetője lehet felelős. Az alperesek részéről károkozó magatartás - társasági határozat meghozatala hiányában - nem történt, illetve amennyiben az alperesek magatartása károkozó is lehetett volna, a felperes bárminemű károsodása az alperesek magatartásával okozati összefüggésben kizárt.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította.

Határozata indokolásában a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) 6:519. §-ára és a 6:142. §-ára utalással kiemelte, hogy kártérítési felelősség megállapítására akkor kerülhet sor, ha a kár és az állított magatartás között okozati összefüggés áll fenn. Okozati összefüggést jogilag releváns okok alapozhatnak meg. Jelen esetben ez az alábbiak miatt nem állapítható meg.

A törvényszék álláspontja szerint helytállóan érveltek ellenkérelmükben az alperesek akként, hogy az I. r. alperes nemleges szavazata folytán – mivel az érvényes határozat meghozatalához háromnegyedes szavazattöbbség szükséges – az érintett körben a taggyűlés határozatot nem hozott. Ezért az alperesek ezen magatartása nem volt alkalmas a felperes által állított kár okozására; igaz ez a II. r. alperes közvetett magatartására is. Mivel nem született érvényes taggyűlési döntés, a felperes ügyvezetőjét semmi nem akadályozta abban, hogy az általa szükségesnek tartott gazdasági döntéseket meghozza, gazdasági lépéseket tegyen.

Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes előadása e körben ellentmondásos is volt, hiszen a 15. sorszámú előkészítő iratából az állapítható meg, hogy a taggyűlésen történtek ellenére a költségsztó-szerződéseket is 7-11 hónap alatt felmondta.

Az elsőfokú bíróság tehát azt állapította meg, hogy az alperesek magatartása nem állt okozati összefüggésben a felperes állított kárával, ezért a keresetet elutasította. Az okozati összefüggés hiányában nem vizsgálta a kár nagyságát.

Ugyancsak szükségtelennek tartotta a bíróság vizsgálni az alperesi ellenkérelemben felhozott egyéb érveket, mivel a fentebb kifejtettek alapján a jogvitát el lehetett dönteni.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a 2017. január 31-én megtartott taggyűlés időpontjában a felperesi társaság tekintetében már nem a 2006. évi IV. törvény (Gt.), hanem a Ptk. szabályait kellett alkalmazni, függetlenül attól, hogy a cég hozott-e ezzel kapcsolatosan döntést vagy sem, „alávetette-e” magát a Ptk. szabályainak vagy sem. Ez a Ptké. 12. § (2) bekezdés a) és b) pontjából következik; a felperesi társaság jegyzett tőkéje ugyanis a Ptk. hatálybalépésekor meghaladta a 3 millió forintot. A felperesi társasági szerződésnek a taggyűlés határozatképességére és a döntési képességére vonatkozó rendelkezései azonban nem ellentétesek a Ptk.-val, mivel az e körben diszpozitív szabályokat tartalmaz. Az ügyvezető jogkörének elvonásáról a Gt. és a Ptk. azonos tartalommal rendelkezik, de jelen esetben ennek jogi relevanciája nem volt.

A felperesnek a bírósági meghagyás kibocsátásával kapcsolatos eljárás kifogását a törvényszék nem ítélte alaposnak. A II. r. alperes az első tárgyaláson szabályszerű idézésre nem jelent meg, míg az I. r. alperes képviselőjében megjelölt ügyvédnek nem volt meghatalmazása. 2018. április 4-én, az első tárgyalás időpontjában a rPp. 319. § (2) bekezdésének azon rendelkezése már nem volt

hatályos, mely szerint a fizetési meghagyás elleni ellentmondásban érdemi védekezést kell előadnia a kötelezettnek, ha pedig ezt elmulasztja, nincs akadálya a bírósági meghagyás kibocsátásának. Ezért az elsőfokú bíróság szerint a korábbi ítélkezési gyakorlatnak megfelelően nem volt helye a fizetési meghagyásos eljárást követő peres eljárásban bírósági meghagyás kibocsátásának.

A közjegyzői eljárásban benyújtott ellentmondásban mindkét alperes vitatta a jogosult követelésének jogalapját és összecszerúságát is. A 2009. évi L. törvény sem határozza meg pontosan azt, hogy mit kell az ellentmondásnak tartalmaznia, a törvényszék szerint az előbb idézett tartalmú ellentmondás érdemi védekezésnek is minősül.

Rámutatott arra, hogy az első tárgyalást követően és az alperesi ellenkérelem előadását követően már semmiképpen nem volt helye bírósági meghagyás kibocsátásának, akár követett el a bíróság eljárási szabálysértést az első tárgyaláson, akár nem.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet keresetének megfelelő megváltoztatását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését, harmadlagosan pedig az ítélet perköltségviselésre irányuló rendelkezéseinek megváltoztatását, az alperesek javára megállapított perköltség leszállítását kérte.

Mind a bírósági meghagyás kibocsátásának elmulasztása, mind pedig a kereseti kérelmének elbírálása körében az elsőfokú eljárás során kifejtetteket fenntartotta.

Hangsúlyozta, hogy a II.r. alperes képviselője az első tárgyaláson nem jelent meg, az I.r. alperes képviselője pedig védekezést nem terjesztett elő, arra határidő biztosítását kérte. A fizetési meghagyással szembeni ellentmondás a tartalmára figyelemmel egyik alperes részéről sem minősül érdemi védekezésnek. Utalt a 2/2009.PJE határozatban foglaltakra, amely elvi iránymutatásként a 3/2015.PJE határozatban kifejtettek szerint jelenleg is irányadó.

A per érdemét tekintve kiemelte, hogy az alperesek az ügyvezető hatásköréből kivonták a döntést, mégpedig a végrehajtásának megakadályozása céljából. Ezzel megakadályozták a felperest abban, hogy a költségeit csökkenteni tudja és veszteségeit minimalizálja.

A város közgyűlésének 853/2016. számú határozata az 5. pontjában szankciókat helyezett kilátásba az ügyvezetővel szemben, amennyiben a taggyűlési határozat mellőzésével dönt a tárgykörben. A felperes nem tudott határozni a költségei csökkentése és a vesztesége minimalizálása tárgyában. Az alpereseknek tehát arra irányult a határozott és kifejezett célja, hogy a felperesi társaság intézkedését megakadályozzák, ez pedig alátámasztja a károkozó szándékukat és az okozati összefüggés megállapíthatóságát.

A kifejtettekre tekintettel az alperesek egyetemleges kártérítési felelőssége fennáll.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

Hangsúlyozták, hogy a bírósági meghagyás kibocsátásának a törvényszék által helyesen kifejtettek miatt nem álltak fenn a feltételei, mindemelllett az alperesek érdemi ellenkérelmének előadását követően a bírósági meghagyás esetleges elmaradásának a perben semmilyen jelentősége és következménye nem lehet.

Egyetértettek azon ítéleti következtetéssel, hogy az alperesi magatartások és a felperes esetleges kára között hiányzik az okozati összefüggés. Az ítéletben kifejtettek túl hivatkoztak arra is, hogy a határozatokkal érintett kérdésekben való döntés a Ptk. 3:21. § (1) bekezdése értelmében ügyvezetői hatáskörbe tartozik, amelyet a taggyűlés nem vonhat el, legfeljebb a társasági szerződés módosításával, ilyen a perbeli esetben azonban bizonyosan nem történt.

A megítélt elsőfokú perköltség körében kifejtették, hogy a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem csupán egy alperesi előkészítő irat került benyújtásra, és az érdemi ellenkérelmet követően is két tárgyalási határnap került kitűzésre. Mindemelllett utaltak arra, hogy az elsőfokú bíróság már az irányadó IM rendelet szerinti összeg mérséklése útján határozta meg az elsőfokú perköltség összegét.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a felek által rendelkezésre bocsátott – egyben a per eldöntéséhez elegendő – peradat okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, a keresetet elutasító döntésével érdemben – az alábbi indokbeli módosításával – az ítélet tábla egyetértett.

A Ptk. 6: 518. § értelmében a törvény tiltja a jogellenes károkozást.

A 6: 520. § kimondja, hogy minden károkozás jogellenes, a továbbiakban ugyanakkor ezen jogelv alól a)–d) pontokba foglaltan kivételeket fogalmaz meg.

A d) pontban írtak szerint nem jogellenes a károkozás, ha a károkozó a kárt jogszabály által megengedett magatartással okozta, és a magatartás más személy jogilag védett érdekét nem sérti, vagy a jogszabály a károkozót kártalanításra kötelezi.

A II.r. alperes polgármesterének felpereshez írt, 2017. szeptember 25-én kelt levele (2. sz. irat melléklete), továbbá a D,Város Közgyűlése vonatkozó határozatának 3. pontja második bekezdése (5. sz. irat melléklete) alapján megállapítható volt, hogy a II.r. alperesnek, ezzel együtt az egyszemélyes tulajdonában álló I.r. alperesnek a felperes veszteségének okairól és a kezelésének lehetséges módjáról a többi taghoz és a felperes managementjéhez képest eltérő koncepciója volt. Megítélése szerint a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal állásfoglalása alapján lehetséges olyan hővásárlási lehetőség választása, amely alapján a felperes a tervezett létszámcsökkentés és a fogyasztókkal kötött költségosztós elszámolások azonnali hatályú felmondása nélkül sem veszteséges.

A felperesi gazdasági társaság tagjaként az I.r. alperes a jogszabály által megengedett magatartást tanúsított, a Ptk. 3: 103. § (1) bekezdésében és a társasági szerződés IX.5. pontjában foglalt jogával élve kezdeményezte az érintett tárgykörben a taggyűlés összehívását, a taggyűlésen pedig az egyik alapvető tagi jogosultságával, a szavazati jogának gyakorlásával élve juttatta kifejezésre a fenti álláspontját. A perbeli esetben a fentebb ismertetett megfontolások és tényállás mellett meghozott döntésében, szavazatában megnyilvánuló magatartása nem minősül jogellenesnek, alanyi jogának gyakorlása nem visszaélészerű. A felperesi gazdasági társaságnak ezen tényállás mellett nincs olyan érdeke, mely a tag autonómiáján alapuló döntési lehetőségének keretei között gyakorolt alapvető tagi jogosultságával szemben, annak mintegy korlátjaként – a társaságra nézve esetleges negatív gazdasági következményeinek átháríthatóságában megnyilvánuló – jogi védelemre adna indokot.

A kifejtettekre tekintettel az I.r. alperesnek – és ekként a II.r. alperesnek – a kereseti kérelem alapjaként megjelölt magatartásával összefüggésben a felperes által állított kárért (annak bekövetkezése esetén) a károkozás jogellenességének hiányára figyelemmel az alperesek kártérítési felelőssége nem állapítható meg, a felelősség további jogszabályi feltételeinek vizsgálata szükségtelen.

Utal az ítélet tábla arra, hogy annak megítélése, hogy a taggyűlésen hozott döntésekkel megvalósult-e a vezető tisztségviselő hatáskörének – a Ptk. 3: 112. § (2) bekezdése szerint tilalmazott – elvonása, meghaladta a jelen per kereteit, az a meghozott határozatok felülvizsgálata iránt indított (Ptk. 3: 35. §- 3: 37. § szerinti) per tárgyát képezhetne volna.

A bírósági meghagyás kibocsátásának elmulasztásával kapcsolatosan előadott fellebbezési érvelés körében az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki. A Pp. 69. § (1) bekezdése értelmében a meghatalmazott a bíróságnak az első jelentkezése alkalmával köteles az írásbeli meghatalmazását csatolás végett bemutatni. Ha a fél nevében megjelent meghatalmazott a képviseleti jogát nem igazolja, úgy a Pp. 135. § (4) bekezdése értelmében őt a megfelelő határidő kitézésével fel kell hívni a meghatalmazás igazolására, az (5) bekezdés értelmében a tárgyalás elmulasztásának következményeit – az ellenfél kérelmére – csak abban az esetben lehet alkalmazni, amennyiben a kitézött határidő alatt a hiányt nem pótolta. A kifejtettekre tekintettel az I.r. alperes részéről nem lehet elmulasztottnak tekinteni az első tárgyalást, az első tárgyaláson megjelent képviselője a bíróság felhívására a hiányt pótolta, a megszabott határidőben csatolta a meghatalmazást. Ennek értelmében a bírósági meghagyás kibocsátásának Pp. 136. § (2) bekezdése szerinti feltételei nem álltak fenn.

A II.r. alperes valóban elmulasztotta az első tárgyalást, azon a képviselőjében senki nem jelent meg, a fizetési meghagyással szembeni ellentmondása pedig – miként azt a felperes a 2/2009.PJE határozatban foglaltakra utalással helyesen kifejtette – a tartalmánál fogva írásbeli védekezésnek nem minősíthető, mert érdemi védekezést nem tartalmaz. Értékelendő ugyanakkor, hogy a felperes az alperesekkel szemben közös károkozásokra hivatkozással egyetemleges kötelezésük iránt érvényesített igényt, a jogviszony anyagi jogi sajátosságaira figyelemmel az ítélet megítélése szerint ilyen esetben a bírósági meghagyás kibocsátásának – anélkül, hogy az az I.r. alperessel szemben is kibocsátásra kerülhetne – a II.r. alperessel szemben sem volt helye.

Mindemellett megállapítható, hogy az alperesek az első tárgyaláson megszabott 5 napos határidőn belül (tehát a bírósági meghagyás elleni ellentmondásra nyitva álló határidőn jóval belül) részletes írásbeli ellenkérelmet terjesztettek elő, ekként a bírósági meghagyás kibocsátása sem járt volna az alperesek jogerős marasztalásával, a Pp. 136/A. § (1) bekezdése értelmében a per tárgyalására új határnapot kellett volna tűzni, tehát a bírósági meghagyás kibocsátásának elmulasztása nem minősülhetne olyan, az ügy érdemi elbírálására kiható súlyos eljárásjogi szabálysértésnek, mely a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését megalapozhatná.